

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
Fakultet filozofije i religijskih znanosti
Jordanovac 110, 10000 Zagreb

OBRANA DOKTORSKOGA RADA

Zrinka Pranjić Kozlek

BIOPRAVO, NASTANAK I RAZVOJ U SAMOSTALNU DISCIPLINU U OKVIRIMA BIOETIKE. OD IDEJE U FILOZOFIJAMA R. DWORKINA I H. JONASA DO DANAS

članovi Povjerenstva:

prof. dr. sc. Anto Gavrić, predsjednik

izv. prof. dr. sc. Marina Novina, član

prof. dr. sc. Tonči Matulić, vanjski član

Obrana će se održati u

ponedjeljak, 18. svibnja 2026. u 11.15 sati

u Vijećnici Fakulteta (1. kat)

SAŽETAK

Predmet ovoga doktorskog rada jest filozofsko-pravna analiza i teorijsko utemeljenje bioprava kao suvremenog koncepta koji nastaje na sjecištu etike, filozofije i prava. Polazište istraživanja čine misli Hansa Jonasa i Ronalda Dworkina, dvaju autora čija su djela oblikovala temeljne pravce razmišljanja o odgovornosti, autonomiji i dostojanstvu ljudskog bića u tehnološkom dobu. Jonas razvija etiku odgovornosti prema budućim generacijama, dok Dworkin pravo razumijeva kao moralni sustav koji štiti slobodu i dostojanstvo pojedinca.

Cilj rada jest pokazati kako se Jonasov moralni imperativ odgovornosti nadopunjuje Dworkinovim pravnim instrumentima autonomije, čime se otvara prostor za razumijevanje bioprava kao samostalne discipline. Istraživanje obuhvaća hermeneutičku i komparativnu analizu njihovih djela te normativnu interpretaciju međunarodnih bioetičkih dokumenata (Oviedo konvencija, UNESCO-ova deklaracija i dr.).

Rezultati rada pokazuju da se biopravo ne može svesti na primjenu bioetike u pravu, nego ga treba shvatiti kao autonomni interdisciplinarni sustav koji prevodi etičke vrijednosti – dostojanstvo, integritet, ranjivost i autonomiju – u pravne norme. Time se uspostavlja teorijski okvir za razumijevanje odnosa između moralne i pravne odgovornosti u biomedicinskom kontekstu.

Zaključno, rad potvrđuje da biopravo ima potencijal postati zasebno akademsko i znanstveno područje. Njegova zadaća jest osigurati pravni i etički nadzor nad biotehnološkim napretkom te pridonijeti očuvanju čovjekove slobode i dostojanstva u doba znanstvene moći.

Ključne riječi: biopravo, bioetika, Hans Jonas, Ronald Dworkin, etika odgovornosti, autonomija, dostojanstvo, ljudska prava.

SUMMARY

The subject of this doctoral dissertation is a philosophical and legal analysis of *biolaw* as a contemporary concept emerging at the intersection of ethics, philosophy, and law. The research is based on the ideas of Hans Jonas and Ronald Dworkin, whose works have shaped key reflections on responsibility, autonomy, and human dignity in the technological age. Jonas develops an ethics of responsibility toward future generations, while Dworkin conceives law as a moral system protecting personal freedom and dignity.

The aim of the study is to demonstrate how Jonas's moral imperative of responsibility is complemented by Dworkin's legal framework of autonomy, thereby establishing biolaw as an independent discipline. The methodology combines hermeneutical and comparative analysis of primary sources with normative interpretation of international bioethical documents (such as the Oviedo Convention and the UNESCO Declaration).

The findings show that biolaw cannot be reduced to the mere legal application of bioethics but should be understood as an autonomous interdisciplinary system translating ethical values—dignity, integrity, vulnerability, and autonomy—into binding legal norms. This establishes a theoretical foundation for understanding the relationship between moral and legal responsibility in the biomedical field.

In conclusion, the dissertation affirms that biolaw holds the potential to become a distinct academic and scientific discipline, ensuring ethical and legal oversight of biotechnological progress and safeguarding human freedom and dignity in the era of scientific power.

Keywords: biolaw, bioethics, Hans Jonas, Ronald Dworkin, ethics of responsibility, autonomy, dignity, human rights.